

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Eindverslag Marktconsultatie

**Advies en begeleiding project stimuleren
natuurvriendelijk sloot- en oeverbeheer**

DIG-16871

**voor het
hoogheemraadschap van Rijnland**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
1.1 Marktconsultatie	4
1.2 Partijen	4
1.2.1 Deelnemende partijen	4
1.2.2 Geïnteresseerde partijen.....	4
1.3 Reflecties op vragen.....	4

1. Inleiding

Bescherming tegen overstromingen is een eerste voorwaarde om veilig te kunnen wonen en werken. Het hoogheemraadschap van Rijnland zorgt al eeuwenlang voor de (water)veiligheid in zijn gebied. Het hoogheemraadschap van Rijnland is verantwoordelijk voor de zorg voor droge voeten binnen haar beheersgebied. In de komende jaren zullen factoren als klimaatontwikkeling, zeespiegelstijging en bodemdaling grote invloed hebben op deze zorgtaak.

Droge voeten

De bescherming van ons land tegen overstromingen is letterlijk en figuurlijk van levensbelang. Daarom onderhouden de waterschappen de dijken, duingebieden en watergangen nauwgezet. Het op diepte houden van watergangen vormt een essentiële voorwaarde om overstromingen te kunnen beheersen. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen die in de toekomst de veiligheid kunnen bedreigen, zoals klimaatverandering, bodemdaling en stijging van de zeespiegel.

Schoon water

Het waterkwaliteitsbeheer richt zich op het bereiken van bepaalde doelstellingen. Een belangrijk deel van deze taak is de aanleg en exploitatie van waterzuiveringsinstallaties waar het afvalwater wordt omgezet in schoon water. Daarnaast zorgen de waterschappen er voor dat het oppervlaktewater schoon is, dat de natuur een kans krijgt te gedijen en dat mensen op en langs het water kunnen recreëren.

Voldoende water

De waterschappen houden zich dagelijks bezig met beheersing van de hoeveelheid oppervlaktewater in een bepaald gebied. Door een juiste aan- en afvoer worden overschotten en tekorten voorkomen. Nederland ligt in een rivierdelta. We merken het meteen wanneer de waterstand stijgt. Ook als de zeespiegel stijgt moeten we uitkijken. De waterschappen doen er alles aan om de risico's van overstroming of onvoldoende water zo laag mogelijk te houden.

Integraal waterbeheer

De kerntaken van een waterschap – droge voeten, schoon water en voldoende water – hebben op het oog niet veel met elkaar te maken, maar schijn bedriegt: vaak kun je het één niet los zien van het ander. Zo heeft de manier waarop je bijvoorbeeld kaden aanlegt en onderhoudt gevolgen voor de kwaliteit van het water. Een waterschap voert zijn taken daarom steeds meer uit 'met een brede blik'. Dat wil zeggen: 'rekening houdend met alle factoren die van belang kunnen zijn'. Dat wordt ook wel integraal waterbeheer genoemd. Daarbij streven de waterschappen naar gerichte samenwerking met andere overheden, instanties en de markt. Met het oog op onze behoefte aan inzicht in wat de markt ons daarin te bieden heeft is dit document opgesteld.

1.1 Marktconsultatie

Het hoogheemraadschap Rijnland (verder Rijnland) is voornemens het project Natuurvriendelijk Sloot en Oever Beheer (NSOB) te starten. Het project richt zich op bewustwording en gedragsverandering bij onderhoudsplichtigen om het jaarlijkse onderhoud aan sloot- en oever op een andere, meer natuurvriendelijke wijze uit te voeren. Beleidsmatig is vastgelegd dat er meer water- en oeverplanten mogen blijven staan. Dit is goed voor de waterkwaliteit en biodiversiteit van sloot en oever. Op basis van een eerste projectplan zijn resultaten en globale planning bepaald en is subsidie verkregen van de provincie Zuid-Holland.

Rijnland wil zich bij de start en eerste fase van dit project laten ondersteunen door een adviesbureau. Omdat het project vraagt om een brede en multidisciplinaire aanpak is gekozen voor een marktconsultatie. Bij de marktconsultatie is aan partijen gevraagd te reflecteren op het projectplan aan de hand van enkele vragen.

De marktconsultatie vond plaats in de periode van 24 april 2025 tot en met 30 juni 2025. In deze periode hebben 4 bureaus antwoorden en inzichten gegeven op de gestelde vragen. De reflecties waren voor Rijnland helder genoeg beschreven en derhalve hebben er geen vervolgesprekken plaatsgevonden. Op de volgende pagina's zijn de ontvangen reflecties per vraag op hoofdlijnen en geanonimiseerd weergegeven.

1.2 Partijen

1.2.1 Deelnemende partijen

De volgende partijen hebben deelgenomen aan de marktconsultatie.

- Aquanoom B.V.
- Aveco de Bondt B.V.
- BWZ Ingenieurs B.V.
- Schuttelaar & Partners, Adviesbureau voor Maatschappelijke Communicatie B.V.

1.2.2 Geïnteresseerde partijen

- Niebeek Milieumanagement B.V.
- Tijhuis Ingenieurs B.V.
- Haskoning Nederland B.V.
- Eelerwoude B.V.
- Arcadis Nederland B.V.

1.3 Reflecties op vragen

1. Hoe beoordeelt de gegadigde de voorgestelde aanpak en resultaten en wat zou u anders doen dan wel overnemen?

1.1. Kijkend naar de omschrijving van de opdracht, is de opdracht voor de gegadigde helder geformuleerd?

Partijen geven aan dat de opdracht in hoofdlijnen in voldoende mate is geformuleerd. Wel worden op diverse punten nog ruimte voor verbetering of aanscherping gezien. De belangrijkste zijn:

- De rol en werkzaamheden (incl. producten) en verantwoordelijkheden van de opdrachtnemer moet concreter worden beschreven. Daarbij kunnen de verantwoordelijkheden worden gesplitst in inhoudelijke, coördinerende en uitvoerende zaken. Enkele concrete punten zijn door partijen benoemd.
- Daarbij volgt dan logischerwijze de rol en bijdragen vanuit Rijnland (procesleider en projectteamleden, deskundigen).
- Ook dient duidelijker te worden aangegeven wat wel/niet binnen het projectbudget/projectresultaat valt.
- Doel van het project zou nog duidelijker moeten worden beschreven, wanneer is er sprake van een succes? Betreft het doelen voor het effect (waterkwaliteit) of areaal (hoeveel km v.d. km totaal) of bekendheid en deelname aan NSOB. Dit is mede bepalend ook voor de monitoringsmomenten en -criteria.
- De ontwikkeling van een app is nog onvoldoende uitgewerkt (techniek, kaart, koppeling voor en na dit project). Daarnaast wordt gesteld dat er ook gekozen kan worden voor een eerste verkenning naar welke digitale hulpmiddelen daadwerkelijk aansluiten bij de praktijk en welke reeds bestaande tools bruikbaar zijn.
- De communicatie rondom de reguliere schouw en zoals die in het veld wordt ervaren verdient veel aandacht om NSOB ook daadwerkelijk te laten landen.

1.2. Wat is de visie van gegadigde op de gestelde resultaat verplichtingen uit paragraaf 5.2 (zie ook par 2.4 activiteitenplan)? Zijn deze voldoende transparant, heeft u opmerkingen/aanvullingen?

- Benadrukt wordt het belang van een nadere uitwerking van monitoring van nul-, tussen- en eindmetingen (wie voert het uit, wat meten we, welke methode hanteren we).
- Suggestie wordt gedaan om samen te werken met andere betrokkenen of onderzoekers/stagiairs van bijvoorbeeld hogescholen of universiteiten.
- Hoe vertaalt de doelstelling zich in een gewenste gedragsverandering.
- Afstemming met andere Rijnlandse-projecten moet verder uitgewerkt worden. Het is noodzakelijk dat dit project aansluit bij bestaande initiatieven binnen Rijnland (zoals watergebiedsplannen, samenwerking met landbouw).
- Om gelijkwaardige inschrijvingen te verkrijgen is het noodzakelijk dat omschrijvingen en definities eenduidig zijn; bijv. wat is een informatiepakket, beschrijf de omvang van de trainingen (duur in tijd en grote van de groep), geef ideeën en randvoorwaarden mee over de vorm(geving) van producten.
- Betrek partijen actief, creatief en inspirerend bijvoorbeeld met "verkiezing mooiste sloot", goede voorbeelden en ambassadeurs.

1.3. Ziet de gegadigde naast de door opdrachtgever beschreven resultaatverplichtingen uit paragraaf 5.2 (zie ook par 2.4 activiteitenplan) aanvullende en/of alternatieve (innovatieve) resultaten?

Een aantal partijen noemen diverse aanvullende of alternatieve resultaten. Genoemd kunnen worden:

- Persoonlijke en lichte NSOB coaching trajecten of demodagen gericht op toepassing van NSOB in de eigen watergangen.
- Digitaal laagdrempelig netwerk of platform voor gebruikers waarop goede voorbeelden, FAQ's, handboeken, best practices ed. gedeeld worden.
- Integreren van gedragswetenschappelijke inzichten.
- Sluit aan bij of zoek samenwerking met bestaande netwerken en projecten zoals agrarische natuurverenigingen/collectieven en/of het landbouwportaal.

1.4. Leiden de beschreven resultaten/producten uit paragraaf 5.2 (zie ook par 2.4 activiteitenplan) tot het behalen van de gestelde doelen uit paragraaf 5.2 (zie ook

par 2.2 activiteitenplan)? Welke ideeën heeft de gegadigde daarover en zou de gegadigde daarover met Rijnland in gesprek willen.

Een aantal partijen geeft aan dat er veel producten en resultaten gefocust zijn op kennisoverdracht, bewustwording en monitoring. Aandacht voor de stap tot blijvende gedragsverandering is nog onderbelicht. Er worden een aantal suggesties gedaan:

- Denk aan coaching, ambassadeurschap en feedback.
- Denk na of er een mogelijkheid is voor het bieden van een beloningssysteem.

1.5. Hoe realistisch en haalbaar is het houden van 6 pilots voor 3 doelgroepen? Welke ideeën heeft de gegadigde daarover?

De meeste partijen geven aan dat 6 pilots en 3 doelgroepen realistisch en haalbaar zijn. Er worden door partijen ook aandachtspunten meegegeven, de belangrijkste zijn:

- 6 Pilots en 3 doelgroepen lijkt aan de hoge kant gezien de complexiteit van pilots.
- Een slankere opzet met meer focus van de pilots kan bijdragen aan een hogere kwaliteit van de pilots.
- Beschouw pilots niet alleen als testmomenten maar ook als leertrajecten.
- Kwaliteit van de pilots is ook afhankelijk van het budget wat hiervoor beschikbaar is.
- Kijk of de bestaande informatie en kennis van inspiratiepolders en proeftuinen te gebruiken zijn voor het inrichten van de pilots.

1.6. Hoe realistisch en haalbaar is het houden van drie monitoringsmomenten (nul-, tussen- eindmeting) om te effecten van alle maatregelen te meten? Welke ideeën heeft de gegadigde daarover?

Partijen geven aan dat 3 monitoringsmomenten haalbaar en noodzakelijk zijn waarbij er diverse aandachtspunten en suggesties worden meegegeven:

- 3 monitoringsmomenten zijn alleen haalbaar als vooraf helder is wat de monitoringsopzet gaat worden (welke indicatoren en welke stakeholders).
- Nadruk van de monitoring zou moeten liggen bij de gedragsverandering en minder bij de ecologische impactmeting.
- Laat deelnemers zelf een deel van de monitoring verrichten bijvoorbeeld via de (te ontwikkelen) app.
- Als waterkwaliteit onderdeel van de monitoring is vraagt dat specialistische kennis van bijvoorbeeld het Rijnland zelf.

2. Geef uw visie over de manier waarop deze opdracht georganiseerd kan/moet worden

2.1. Wat is de visie van gegadigde op de gestelde planning en budgetverplichtingen uit paragraaf 5.3 (zie ook par 2.5 activiteitenplan)? Zijn deze voldoende transparant, heeft u opmerkingen/aanvullingen.

Een aantal partijen geeft aan dat de gestelde planning en budget realistisch is. Daarnaast zijn er een aantal partijen die aangeven dat planning en budget nog onvoldoende transparant is. De belangrijkste opmerkingen daarbij zijn:

- Gezien de omvang en ambitie van het project lijkt het budget beperkt.
- Geef meer duidelijkheid over fasering, planning en deadlines per projectonderdeel, geef per onderdeel aan wat het budget hiervoor is.
- Geef duidelijk aan wat de inzet van Rijnland zelf is binnen het project, welke werkzaamheden voert Rijnland zelf uit.

2.2. Is het behalen van de gestelde doelen en resultaten volgens de gegadigde haalbaar binnen het gestelde budget en tijdsplanning.

Partijen geven aan dat gestelde doelen en resultaten haalbaar zijn binnen het beschikbare budget en tijdsplanning. Daarbij wordt o.a. verwezen naar de antwoorden uit vraag 2.1

Inzet vanuit opdrachtgever (Rijnland) voor deze opdracht is beperkt en daarmee grote mate van zelfstandigheid van de opdrachtnemer. Dat wetende:

2.3. Wat zou in optiek van gegadigde de minimaal benodigde inzet van Rijnland zijn. Welke specialismen verwacht de gegadigde dat hierbij vanuit Rijnland noodzakelijk zijn.

Partijen geven aan de volgende specialismen te verwachten vanuit HHR:

- Procesmanager/projectleider voor de juiste ingang voor informatie vanuit de interne organisatie, periodieke afstemming met opdrachtnemer en coördinatie.
- Beschikbaarheid van vakspecialisten zoals ecologen, communicatie, handhaving om daar mee te kunnen sparren, de procesmanager zorgt hierbij voor de juiste ingangen.
- Rijnland vormt de schakel tussen verschillende doelgroepen, Rijnland biedt toegang tot relevante informatie en contactpersonen van netwerken. Gebiedsbeheerders, relatiemanagers en omgevingsmanagers zijn hierbij het gezicht naar buiten toe.

Rijnland hecht er waarde aan dat er maximaal gebruik wordt gemaakt van de kennis uit de markt en kennisinstituten, dat wetende:

2.4. Welke specialismen herkent Gegadigde om de opdracht goed uit te kunnen voeren?

De volgende specialismen worden door partijen herkend:

- Projectleider
- Ecoloog/ecologisch advies
- Experts in de agrarische sector
- Communicatieadviseur/experts
- Trainers/coaches
- Gebiedsadviseurs/omgevingsmanagers
- Experts in onderzoek, monitoring en dataverwerking
- Developers/designers/app-ontwikkelaars/marketing

2.5. Leid het samenvoegen van deze specialismen in optiek van Gegadigde tot de gewenste resultaten? Heeft Gegadigde opmerkingen/aanvullingen?

Merendeel van de partijen geeft aan dat het samenbrengen van de specialismen essentieel is voor een integrale benadering.

2.6. Is gegadigde in staat deze opdracht volledig zelfstandig uit te voeren of is een samenwerkingsvorm en andere marktpartijen en/of kennisinstituten vereist (onder aanneming / consortium)?

Partijen geven aan de opdracht grotendeels zelfstandig uit te kunnen voeren maar geven ook allemaal aan op onderdelen samen te willen werken met andere partijen/instanties. Dat varieert van communicatiespecialisten, trainers/coaches, monitoren waterkwaliteit en/of ontwikkeling app.

Aangegeven wordt dat het mede afhankelijk is van de inbreng en expertise van Rijnland zelf.

2.7. Zijn er in optiek van Gegadigde onderdelen van deze opdracht die slechts door een (1) of een zeer beperkt aantal marktpartijen kan worden uitgevoerd?

Merendeel van de partijen geeft aan dat er geen onderdelen zijn die maar door slechts 1 of een zeer beperkt aantal marktpartijen kan worden uitgevoerd, terwijl er ook wordt aangegeven dat voor monitoring van waterkwaliteit er gespecialiseerde ecologische adviesbureaus of waterschappen nodig zijn.